

Nartowska-Nowak, Grażyna

Wystawa publikacji Państwowego Wydawnictwa Naukowego w 35-lecie jego działalności (1951-1986)

Notatki Płockie 31/1-126, 56-60

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Krytyczne uwagi, które poczyniłem, mają charakter uzupełnień i sprostowań. Nie umniejszają one w sposób zasadniczy wartości recenzowanej pracy i nie zmieniają faktu, że otrzymaliśmy dość interesującą pozycję. Z pewnością nie było zamierzeniem autora, aby książka pretendowała do miana syntezy dziejów ruchu oporu na północnym Mazowszu. Nie mniej może ona stanowić krok w tym kierunku.

W tym miejscu godzi się zgłosić postulat nieco szerszej natury. Autorzy opracowań dotyczących ruchu oporu przeciwko polityce okupanta podkreślają tylko jego zbrojny i polityczny charakter. Wiadomo jednak, że polityka okupanta hitlerowskiego rodziła także spontaniczny opór ludności podbitego kraju. Ludność polska różnymi sposobami demonstrowała protest przeciwko okupantowi. Demonstracją

polśkości było nagminne używanie, mimo zakazu i zakazu, języka polskiego, opieszałe wykonywanie pracy, zamaskowany sabotaż, niedostarczanie kontygentów i wreszcie powszechne zjawisko solidarności, wyrażające się we wzajemnej pomocy materialnej, ukrywaniu poszukiwanych przez policję, pomoc rodzinom dotkniętym śmiercią członka rodziny lub zesłaniem do obozów. Osobnym rodzajem oporu było tajne nauczanie dzieci i młodzieży języka ojczystego z elementami historii narodowej. Zagadnienia te powinny być uwzględniane, gdy mówi się o oporze ludności danego obszaru, w szczególności zaś, jak to ma miejsce w recenzowanej książce, na obszarach włączonych do Rzeszy.

Mirosław R. Krajewski

Z KRONIKI

GRAŻYNA NARTOWSKA-NOWAK
Komisarz wystawy

Wystawa publikacji Państwowego Wydawnictwa Naukowego w 35-lecie jego działalności (1951 – 1986)

19 lutego 1986 roku w sali im. Tadeusza Gierzyńskiego w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego otwarta została wystawa najnowszych publikacji Państwowego Wydawnictwa Naukowego (PWN), zorganizowana w 35-lecie jego powstania i działalności. Myśl prezentowania dorobku największych polskich wydawnictw podjął przed kilku laty prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki. Pierwszą wystawą tego typu była otwarta dnia 22 listopada 1983 r. ekspozycja publikacji Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (*Ossolineum*), wydawnictwa Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. W 1984 r. swoje książki prezentował w salach TNP Instytut Wydawniczy PAX z Warszawy. Prawie wszystkie pokazywane na obu wystawach książki zostały przekazane Bibliotece im. Zielińskich TNP w darze i powiększyły jej zbiory. Na kolejnym, trzecim już pokazie, tym razem zorganizowanym z okazji 35-lecia działalności PWN, zebranych gości powitał prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki. Wśród 60 przybyłych na otwarcie wystawy Gości byli m.in.: inż. Adam Bartosiak — I sekretarz KW PZPR w Płocku, mgr Antoni Bielak — Wojewoda Płocki, Stanisław Przedlaci — sekretarz KW PZPR, mgr Stefan Pod-

górski — sekretarz WK SD, mgr Tadeusz Kołodziejak — przewodniczący MRN, mgr Marian Rodzeń — Prezydent m. Płocka, prorektor Politechniki Warszawskiej d/s Filii w Płocku prof. dr Józef Kwiatkowski, Igor Niki-foruk — attache Ambasady ZSRR w Warszawie, mgr Franciszek Tekliński, honorowy obywatel m. Płocka, prezes Zarządu Centralnego Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w Warszawie, doc. dr med. Tadeusz Garlej — prezes Płockiego Towarzystwa Lekarskiego, ks. dr Michał Grzybowski — dyrektor Biblioteki Diecezjalnej. Dyrektor i Redaktor Naczelny PWN mgr Rafał Łąkowski, jego zastępca — mgr Jerzy Kozłowski i mgr Krzysztof Rajewski — kierownik Redakcji Upowszechniania przybyli z Warszawy na otwarcie wystawy jako przedstawiciele Państwowego Wydawnictwa Naukowego. Wystawę otworzył Wojewoda Płocki mgr Antoni Bielak, lecz zanim została przecięta wstęga, dyrektor PWN mgr Rafał Łąkowski zapoznał obecnych z dotychczasowymi osiągnięciami wydawnictwa. Państwowe Wydawnictwo Naukowe powołano do istnienia w Warszawie w 1951 r., a kolejna rocznica jego powstania to doskonała okazja do podsumowania dotychcza-



W chwilę po otwarciu wystawy, od lewej strony: mgr Krzysztof Rajewski — kierownik Redakcji Upowszechniania PWN, dr inż. Jakub Chojnacki — prezes TNP, mgr Tadeusz Kołodziejak — przewodniczący MRN, mgr Franciszek Tekliński — honorowy obywatel miasta Płocka, mgr Stefan Podgórski — sekretarz WK SD, inż. Adam Bartosiak — I sekretarz KW PZPR i mgr Rafał Łąkowski dyrektor PWN.



Sala im. T. Gierzyńskiego. Zwiedzanie wystawy w której otwarciu wzięło udział 60 osób. Od prawej strony: mgr Elżbieta Popiołek, mgr Grażyna Nartowska-Nowak — komisarz wystawy, kierownik działu w Bibliotece im. Zielińskich TNP, prof. dr Józef Kwiatkowski — prorektor Politechniki Warszawskiej d/s Filii w Płocku, mgr Ewa Jasińska — redaktor „Trybuny Ludu”, hm PL Wacław Milke, mgr Jerzy Kozłowski — zastępca dyrektora PWN, mgr Marian Rodzeń — prezydent m. Płocka, mgr Antoni Bielak — Wojewoda Płocki, dr Marian Chudzyński — członek Zarządu TNP, mgr Józef Świecik, mgr Krzysztof Rajewski.



Sala im. T. Gierzyńskiego, 22 listopada 1983. Po otwarciu pierwszej wystawy w TNP wydawnictw „Ossolineum” z Wrocławia. Od lewej strony: Halina Brzóska, mgr Eugeniusz Adamczak — dyrektor i redaktor naczelny „Ossolineum” mgr Lech Dobrosielski — sekretarz KW PZPR, Ewa Pożerska, mgr Ziemowit Gawski, dr Marian Chudzyński, dr inż. Jakub Chojnacki i mgr Jolanta Chmielewska.



Sala im. T. Gierzyńskiego, 17 listopada 1984. Po otwarciu wystawy Instytutu Wydawniczego PAX w Warszawie. Od lewej strony: mgr Ziemowit Gawski — dyrektor Woj. Oddziału PAX w Płocku, mgr Romuald Dobrzeński — dyrektor Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki, dr Bohdan Kohutnicki — zastępca kierownika Wydziału Kultury, Oświaty i Nauki Stowarzyszenia PAX, mgr inż. Janusz Majewski — prezydent m. Płocka, Stanisław Przedlacki — sekretarz KW PZPR, inż. Stanisław Musiał — dyrektor Instytutu Wydawniczego PAX i ks. kanonik Tadeusz Żebrowski — dyrektor Archiwum Diecezjalnego, przewodniczący Komisji Bibliotecznej i Wystawowej TNP.

ki oraz podstawowe terminy literackie, serie wydawnicze, czasopisma i szereg innych. Ta obszerna, dwutomowa encyklopedia po raz pierwszy wprowadziła cykl artykułów omawiających związki literatury polskiej z innymi literaturami narodowymi.

Pokazano też ostatnie wydanie *Encyklopedii Popularnej*, *Słownika Wyrazów Obcych* i *Słownika Poprawnej Polszczyzny* oraz książki obcojęzyczne i podręczniki dla studentów szkół wyższych. Atrakcyjnie wydane książki związane ze sztuką europejską i polską również budziły zrozumiałe zainteresowanie. Wśród nich znalazło się kolejne wydanie bogato ilustrowanej *Historii sztuki w zarysie* Karola Estreichera, *Historia sztuki nowożytnej* Adama Bochana, *Żywoty najslawniejszych malarzy, rzeźbiarzy i architektów* Giorgio Vasarięgo.

Książki związane z naukami ścisłymi, ujęte często w poszczególne serie wydawnicze, sta-

nowiły odrębną i okazałą grupę prezentowanych wydawnictw. Między nimi znalazły się liczne podręczniki akademickie, książki naukowe i książki o charakterze popularnonaukowym. Zaprezentowano też różnorodne wydawnictwa związane z psychologią, biologią i geografiją. Na wystawie znalazły się także warsawiana.

Wszystkie te cenne publikacje były tylko sygnałem informującym o działalności Państwowego Wydawnictwa Naukowego i jego możliwościach wydawniczych. Książki te prezentowane to zaledwie niewielki fragment najnowszych publikacji PWN. Zostały przekazane w darze Bibliotece im. Zielińskich TNP. Wzbogacą biblioteczne zbiory i przyczynią się do jeszcze bliższych kontaktów płockich czytelników z najnowszymi osiągnięciami nauki polskiej.